

'n Neutje

In de loop der eeuwen zijn in de volksmond allerlei woorden ontstaan voor een glaasje drank, het zogenaamde "borreltje" dus.

Ik schreef al eens over "erger dan de cholera" door Hildebrand in zijn "Camera obscura" gebruikt en dat een woorspeling bleek te zijn op "echter wacholder", een Duitse jenever.

"Courage-water" is ook te verklaren, als U een beetje Frans kent óf H.J.P. Heye's schone lied "ferme jongens, stoere knapen", waarin sprake is van ene Jan Courage - Jan Durfal zouden we nu zeggen - die in het want klimt en hoezee, hoezee over 's werelds zeeën zwerft. De andere Jan blijft thuis in zijn pantoffels en drinkt sáltemèlk.

"Huppelwater" en "spraakwater" hebben geen nadere verklaring nodig. En als U een beetje Gronings kent "'n umsloandertje" ook niet.

Voor een klein klusje kreeg men vroeger een alcoholische versnapering, een "aqua vitae" (levenswater) en zo is een klein klusje een akkevietje geworden.

In zijn manuscript "Distilleerders Handboek" schrijft Van't Wout, die van 1816 -1823 directeur/eigenaar van de Erven Lucas Bols was, dat hij "om ongepaste snoeperij voor te komen" de vastgesoldeerde tweevleugelige sleutel van het topeind van de kraan had laten verwijderen. De meesterknecht kreeg een handzamer sleutel met daarin een vierkant gat dat op dat vierkante topeind paste. (Denk maar aan een ouderwetse koperen keukenkraan). Dat vierkante topeind op die kraan noemde Van 't Wout "de neut".

Zou het "neutje" dus uit eigen keuken komen, met andere woorden in de distilleerderij zijn ontstaan. Men zou zich kunnen voorstellen, dat iemand de meesterknecht om de neutensleutel of misschien kortweg om de neut vroeg en zo in overdrachtelijke zin het woord voor een slokje ontstond.

Maar een neut is ook bekend in de bouwwereld. Het is een klein vierkant blokje hout, dat in de muur werd gemetseld om op die manier een plint langs de vloer te kunnen vastzetten.

En Hildebrand - al weer - spreekt van een een neutje kaars op de blaker. Een klein stompje dus.

Een neutje is dus iets onzichtbaars, iets onogelijks, iets kleins.

Een neutje jenever, of 'n neutje betekent dus een klein slokje, al betwijfelen we of dat altijd de bedoeling is geweest.

't Is dus eigenlijk een euphemistische uitdrukking voor een ferme slok, een verontschuldiging van een drinkebroer.

Lo van Sint Maartensdijk

KONTRIBUTIE

Op de laatst, gehouden jaarvergadering werd de kontributie voor het jaar 1985 wederom vastgesteld op f 50,-- per jaar.

De leden worden verzocht dit bedrag over te maken op:

gironummer 4142725

t.n.v. "De oude Flesch"

Schansbos 11.

LINSCHOTEN.

